

Ocena osiągnięć naukowych dr. Tomasza Żurawlewa w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego

I. Informacje wstępne o Habilitancie

Dr Tomasz Żurawlew jest germanistą i translatologiem, zatrudnionym w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (do 2020 roku w Katedrze Filologii Germańskiej). W latach 2008–2011 pełnił również obowiązki wykładowcy w Pomorskiej Wyższej Szkole Humanistycznej w Gdyni, prowadząc zajęcia na kierunku filologia germańska.

Tytuł magistra filologii germańskiej uzyskał w 2002 roku na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie pracy magisterskiej pt. *„Transformationen in der Übertragung der ausgewählten Grimms Volksmärchen ins Polnische”*. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa został mu nadany w 2008 roku przez Wydział Filologiczno-Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego na podstawie rozpraw pt. *„Poetyka ironii w twórczości Wisławy Szymborskiej w oryginale oraz przekładach Karla Dedeciusa”*.

Zainteresowania badawcze dr. Tomasza Żurawlewa koncentrują się na problematyce przekładu artystycznego, w szczególności na teoretycznych i praktycznych aspektach tłumaczenia poezji. Jego prace wpisują się w nurt badań nad stylem w przekładzie, teorią przekładu literackiego, translatologią porównawczą oraz transferem kulturowym w kontekście relacji między literaturą polską i niemiecką.

W dorobku Habilitanta znajdują się liczne publikacje naukowe w czasopismach krajowych i zagranicznych, a także redakcje i współredakcje tomów zbiorowych poświęconych zagadnieniom języka, literatury i kultury niemieckiego obszaru językowego. W działalności naukowej dr Żurawlew łączy refleksję teoretyczną z analizą praktyk translatorskich, wykazując się kompetencją zarówno filologiczną, jak i hermeneutyczną.

II.1. Ocena monografii habilitacyjnej

Najnowszym i najważniejszym osiągnięciem naukowym Habilitanta jest monografia habilitacyjna pt. „*Styl poetycki Cypriana Norwida w przekładzie na język niemiecki. Studium teorii i praktyki translacji wiersza*” (UNIVERSITAS, Kraków 2024, 432 s., ISBN 978-83-242-4115-6). Publikacja ta stanowi podsumowanie wieloletnich badań autora nad problematyką przekładu artystycznego i jego relacji z kategorią stylu.

Publikacja ta wpisuje się w główny nurt zainteresowań naukowych Autora, obejmujący badania z zakresu translatologii, teorii przekładu artystycznego oraz relacji między językiem, stylem i kulturą w procesie translacji. Monografia stanowi dojrzałe i spójne opracowanie teoretyczno-analityczne, którego celem jest zbudowanie translatorycznej koncepcji stylu artystycznego: koncepcji, w zamiarze Autora, mającej wypełnić dotychczasową lukę epistemiczną w badaniach nad przekładem poetyckim. Autor stawia pytania o relację między stylem oryginału a stylem przekładu, o funkcję stylu w procesie translacji oraz o jego znaczenie dla rekonstrukcji idiosylu autora w języku obcym.

Habilitant koncentruje się na twórczości Cypriana Norwida, poety szczególnie wymagającego dla tłumaczy, ze względu na złożoność językową, filozoficzność i kulturowe zakorzenienie jego poezji. Przedmiotem analizy uczynił cztery utwory (*Moja piosnka (II)*, *Bema pamięci żałobny rapsod*, *Nerwy* oraz *Krzyż i dziecko*), które poddano porównawczej analizie stylistycznej i semantycznej w przekładach na język niemiecki. Wybór materiału badawczego jest uzasadniony; reprezentuje on różne fazy twórczości poety i zróżnicowane rejestry stylistyczne, umożliwiając tym samym ukazanie szerokiego spektrum strategii translatorskich stosowanych przez tłumaczy.

Struktura pracy jest przejrzysta i przemyślana. Autor wydzielił część teoretyczną, stanowiącą pogłębiony przegląd literatury z zakresu stylistyki przekładu, lingwistyki tekstu, teorii idiosylu i poetyki porównawczej, oraz część analityczną, poświęconą szczegółowej interpretacji wybranych przykładów translatorskich. Teoretyczne zaplecze monografii obejmuje klasyczne i współczesne koncepcje z zakresu lingwistyki tekstu, stylistyki kontrastywnej i hermeneutyki przekładu, uzupełnione o własne propozycje pojęciowe autora.

Na szczególne podkreślenie zasługuje sposób, w jaki autor wprowadza kategorię kateny jako narzędzia analizy relacyjnej. Katena rozumiana jako łańcuch relacji między oryginałem, jego przekładami i metatekstami pozwala na badanie przepływu znaczeń w ramach jednego kompleksu stylistyczno-semantycznego. W ujęciu Autora każdy przekład stanowi ogniwo interpretacyjne i rekonstrukcję sensu obecnego w oryginale. Taka perspektywa umożliwia rezygnację z tradycyjnego pojęcia „ekwiwalencji” na rzecz funkcjonalnej adekwatności, a więc analizy relacji między formą a sensem mimo kulturowych i językowych przesunięć.

Część teoretyczna pracy prezentuje bardzo dobrze opracowany przegląd współczesnych kierunków translatologii, od hermeneutyki Schleiermachera i Paepckeego, poprzez funkcjonalizm i deskryptywizm, aż po kognitywne ujęcie Elżbiety Tabakowskiej. Autor

umiejętnie pokazuje przesunięcie akcentu z wierności na interpretację oraz z języka na kulturę.

W dalszej części monografii Autor konsekwentnie realizuje założenia swojej koncepcji, ilustrując je na przykładzie analizy przekładów czterech wyżej wymienionych wierszy C. Norwida na język niemiecki. Analizie poddaje wszystkie znane tłumaczenia poszczególnych wierszy. Punkt wyjścia stanowi zestaw sześciu kluczowych kategorii idiosylu Norwida: neologiczność, przemilczenie i niedomówienie, aluzja, paraboliczność, hieratyczność oraz ironia, uzupełnionych o leksykalno-semantyczne pole pejzażu kosmicznego, które Autor traktuje jako ramy analityczne i kryteria oceny przekładu. Każda z kategorii wyznacza odrębny, a zarazem powiązany ze sobą wymiar interpretacji: od kreatywności językowej (neologizmy) i epistemicznej funkcji milczenia, przez struktury dwupoziomowe (paraboliczność) i napięcia między wzniosłością a dystansem (hieratyczność i ironia), aż po metafizyczny wymiar obrazowania (pejzaż kosmiczny).

Analizy poszczególnych wierszy Norwida oraz ich przekładów na język niemiecki stanowią bardzo dojrzały fragment monografii. Autor prowadzi je z właściwą precyzją językoznawczą i świadomością, łącząc kompetencję filologiczną z wrażliwością interpretacyjną. Wykazuje doskonałą znajomość zarówno języka poety, jak i specyfiki jego recepcji w tradycji niemieckojęzycznej. Interpretacje są konsekwentnie podporządkowane przyjętemu modelowi badawczemu i oparte na metodzie katenicznej, która pozwala ukazać przekład jako ogniwo w łańcuchu interpretacji, a nie jako prostą reprodukcję oryginału. Dr Żurawlew nie ogranicza się do zestawienia środków językowych, lecz pokazuje, jak decyzje translatorskie - na poziomie rytmu, składni, metaforyki i tonu wypowiedzi - wpływają na rekonstrukcję sensu i aksjologii tekstu. Analizy obejmujące *Moją piosnkę (II)*, *Bema pamięci żałobny rapsod*, *Nerwy* i *Krzyż i dziecko* ukazują szerokie spektrum strategii translatorskich i różne sposoby aktualizacji Norwidowskiego idiosylu w języku niemieckim. Autor trafnie pokazuje, że przekład poezji Norwida jest nie tyle odwzorowaniem, ile procesem negocjowania znaczeń między językami i kulturami. Na duże uznanie zasługuje równowaga między opisem a interpretacją: analizy są jednocześnie filologicznie rzetelne i interpretacyjnie pogłębione, ukazując przekład jako formę rozumienia i współtworzenia sensu. Żurawlew w sposób przekonujący demonstruje, że każdy z tłumaczy - poprzez indywidualne wybory językowe, rytmiczne i stylistyczne - tworzy własny, wtórny idiosyl, który zachowuje relacyjną więź z oryginałem. W rezultacie analizy te stanowią nie tylko cenne studium przekładu poetyckiego, lecz także przykład twórczego zastosowania lingwistyczno-hermeneutycznej metody w badaniach nad stylem i jego transferem między językami.

Rozdział VIII stanowi logiczne i konceptualne domknięcie pracy. Autor nie tylko podsumowuje wyniki analiz, ale formułuje własną translatologiczną koncepcję stylu artystycznego, w której styl jawi się jako efekt negocjacji znaczeń pomiędzy językami i kulturami, a tłumaczenie jako akt poznawczy i interpretacyjny. Tak rozumiany styl nie jest statyczną własnością tekstu źródłowego, lecz dynamicznym konstruktem, aktualizującym się w procesie translacji. W ten sposób Autor przekonująco przesuwając refleksję o przekładzie poetyckim z poziomu reprodukcji na poziom twórczej współobecności. Trzeba jednak

zaznaczyć, że w obecnym kształcie propozycja koncepcyjna Habilitanta ma charakter ramy heurystycznej, a nie w pełni rozwiniętej teorii. Autor szkicuje model o dużym potencjale integracyjnym, lecz brakuje w nim jeszcze - dla przykładu zarysu precyzyjnego zestawu wskaźników katenicznych - bardziej generalnych, nie tylko odnoszących się do poezji Norwida, tak aby teoria nabrała charakteru ogólniejszego i mogła być stosowana w analizie przekładu literackiego jako takiego. Warto byłoby również pokusić się np. o próbę wskazania kryteriów rozstrzygania konfliktów lojalności między autorem a odbiorcą, zwłaszcza w sytuacjach, gdy decyzje translatorskie wymagają wyboru między zachowaniem idiosylu oryginału a dostosowaniem tekstu do norm i oczekiwań kultury docelowej. Takie uzupełnienie nadałoby koncepcji bardziej systemowy wymiar i pozwoliłoby przekształcić ją z ramy heurystycznej w pełni operacyjną propozycję metodologiczną, zdolną do zastosowania w szerszym kontekście badań nad przekładem artystycznym.

Na uznanie zasługuje wysoka kompetencja metodologiczna Autora. Dr Żurawlew świadomie operuje aparatem pojęciowym translatologii i stylistyki, łącząc precyzję lingwistyczną z wrażliwością na indywidualność języka poetyckiego Norwida. Analizy empiryczne potwierdzają zasadność przyjętej metody i dobrze ukazują funkcjonalne przejścia między poziomem językowym, semantycznym i kulturowym. Styl pracy jest precyzyjny, wyważony i komunikatywny, język analizy zgodny z wymogami dyskursu akademickiego, a baza bibliograficzna bogata i aktualna, obejmująca zarówno klasyczne, jak i współczesne pozycje z zakresu teorii przekładu, stylistyki oraz lingwistyki tekstu oraz badań nad Norwidem.

Monografia dr Tomasza Żurawlewa wyróżnia się rzetelnością, dojrzałością badawczą i spójnością metodologiczną. Jej wartość polega nie tylko na wniesieniu nowych ustaleń szczegółowych dotyczących przekładów poezji Norwida na język niemiecki, lecz także na sformułowaniu propozycji teoretycznej o wyraźnym potencjale innowacyjnym. Nieliczne uwagi krytyczne mają charakter konstruktywny i nie podważają ogólnej oceny.

W mojej ocenie monografia habilitacyjna stanowi oryginalne, samodzielne i wartościowe osiągnięcie naukowe, w pełni spełniające wymagania stawiane rozprawom habilitacyjnym zarówno pod względem merytorycznym, jak i metodologicznym. Rekomenduję jej przyjęcie.

II.2. Ocena pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Dorobek naukowo-badawczy dr Tomasza Żurawlewa obejmuje okres po uzyskaniu stopnia doktora i charakteryzuje się spójnością tematyczną oraz konsekwencją rozwoju zainteresowań badawczych. Habilitant od wielu lat prowadzi systematyczne badania w zakresie przekładoznawstwa, teorii przekładu artystycznego oraz relacji między językiem, stylem i kulturą.

Publikacje naukowe i redakcje

Dr Żurawlew jest autorem szeregu publikacji naukowych, w tym artykułów w czasopismach recenzowanych oraz rozdziałów w monografiach zbiorowych. Jego teksty ukazywały się m.in. w *Orbis Linguarum*, *Studia Germanica Gedanensia*, *Acta Neophilologica* i *Roczniku*

Humanistycznym. Prace te podejmują problematykę przekładu poetyckiego, idiostylu, ironii, obrazowania językowego oraz etyki słowa. W publikacjach Habilitant łączy refleksję teoretyczną z analizą materiału językowego, prezentując ujęcia oparte na solidnym warsztacie filologicznym. Jego badania odznaczają się klarownością wywodu i poprawnością metodologiczną. Artykuły dotyczące tłumaczeń poezji Wisławy Szymborskiej, Cypriana Norwida czy Gertrud von le Fort stanowią dobrze uzasadnione analizy porównawcze i świadczą o dogłębnej znajomości przedmiotu.

Na uwagę zasługuje również dorobek edytorski dr Żurawlewa. Jest on redaktorem i współredaktorem czterech monografii zbiorowych o charakterze interdyscyplinarnym, poświęconych zagadnieniom języka, literatury i kultury, tomów *Spotkanie z kulturą duchową* (2016), *Święci i świętość w języku, literaturze i kulturze* (2018) oraz *Religion – Kultur – Wissenschaft* (2022). Redagowane przez niego publikacje mają przejrzystą strukturę, spełniają wymogi edytorskie i stanowią cenne opracowania o charakterze naukowym i integracyjnym dla środowiska germanistycznego.

Aktywność w gremiach naukowych i współpraca międzynarodowa

Dr Tomasz Żurawlew wykazuje się aktywnością organizacyjną i ekspercką. Jest członkiem Zespołu Etyki Słowa Rady Języka Polskiego PAN oraz Komisji Etyki Komunikacji Polskiej Akademii Umiejętności, w której pełni funkcję zastępcy przewodniczącego. W ramach tych gremiów uczestniczy w opracowaniu opinii i ekspertyz dotyczących etyki komunikacji naukowej i medialnej.

W latach 2021–2024 był członkiem Zespołu Doradczego Ministra Edukacji i Nauki ds. programu „*Doskonała Nauka*”, zajmującego się oceną i finansowaniem działań popularyzujących naukę. Jego udział w pracach tego zespołu wskazuje na zaufanie instytucjonalne oraz uznanie kompetencji Habilitanta w zakresie ewaluacji dorobku naukowego.

Dr Żurawlew utrzymuje kontakty z ośrodkami naukowymi w Polsce i za granicą. Uczestniczy w konferencjach międzynarodowych, m.in. w Niemczech, Austrii i Rumunii, oraz jest członkiem Stowarzyszenia Germanistów Europy Środkowej (*Mitteleuropäischer Germanistenverband*). Udział w życiu międzynarodowego środowiska germanistycznego potwierdza jego aktywność badawczą i otwartość na wymianę naukową.

Udział w konferencjach naukowych

Habilitant regularnie uczestniczy w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, przedstawiając referaty poświęcone problematyce przekładu literackiego, stylu i komunikacji międzykulturowej. Brał udział m.in. w cyklach konferencji „*Człowiek – Sztuka – Edukacja*”, „*Kultura duchowa w języku i literaturze*”, a także w wydarzeniach organizowanych przez towarzystwa germanistyczne. Wystąpienia te dokumentują systematyczną obecność Habilitanta w życiu naukowym oraz umiejętność prezentowania wyników badań w szerszym kontekście humanistycznym.

Ocena dorobku

Całość dorobku dr Tomasza Żurawlewa ocenić należy jako spójną, konsekwentną i dobrze umocowaną w aktualnych nurtach badań lingwistycznych, w tym przekładoznawczych. Publikacje Habilitanta mają wyraźny profil tematyczny i charakteryzują się poprawnością metodologiczną oraz dbałością o rzetelne opracowanie materiału. Autor rozwija refleksję nad przekładem poetyckim w sposób systematyczny, unikając nadmiernej spekulatywności i zachowując wyważoną perspektywę interpretacyjną.

Dorobek Habilitanta świadczy o jego samodzielności badawczej i dojrzałości naukowej. Wnosi on istotny wkład w rozwój refleksji nad przekładem artystycznym oraz nad związkami między językiem, stylem i kulturą w translacji. Aktywność organizacyjna i uczestnictwo w gremiach eksperckich potwierdzają jego zaangażowanie w życie naukowe i dydaktyczne.

W ocenie recenzentka dorobek naukowy dr Tomasza Żurawlewa spełnia kryteria określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i stanowi podstawę do pozytywnego rozpatrzenia wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych.

III. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę

III.1. Osiągnięcia dydaktyczne

Dr Tomasz Żurawlew od 2008 roku jest zatrudniony na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, obecnie w Instytucie Językoznawstwa (dawniej w Katedrze Filologii Germańskiej). Prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu językoznawstwa, teorii i praktyki przekładu, analizy tekstu literackiego oraz komunikacji interkulturowej. W latach 2008–2011 prowadził także zajęcia w Pomorskiej Wyższej Szkole Humanistycznej w Gdyni na kierunku filologia germańska.

Z przekazanych materiałów wynika, że Habilitant aktywnie uczestniczy w procesie dydaktycznym i posiada znaczące doświadczenie w pracy ze studentami kierunków filologicznych. Zajęcia przez niego prowadzone obejmują zarówno przedmioty teoretyczne, jak i warsztatowe, zorientowane na praktykę tłumaczenia tekstu literackiego i analizę tekstu poetyckiego. W swoich działaniach dydaktycznych dr Żurawlew łączy kompetencje językoznawcy i tłumacza, wprowadzając studentów w problematykę przekładu artystycznego oraz kulturowych uwarunkowań komunikacji międzyjęzykowej.

W swojej pracy dydaktycznej Habilitant przykładą uwagę do rozwoju świadomości językowej i kulturowej studentów, a także do kształcenia umiejętności interpretacyjnych i refleksji nad stylem. Wskazuje to na dydaktyczną konsekwencję i zgodność z jego profilem naukowym.

III.2. Osiągnięcia organizacyjne

Dr Tomasz Żurawlew uczestniczy w działalności organizacyjnej w ramach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz środowiska naukowego germanistów w Polsce. Brał udział w organizacji licznych konferencji naukowych, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, w tym cyklicznych spotkań poświęconych problematyce języka, literatury i kultury.

Był współorganizatorem i członkiem komitetów naukowych konferencji, m.in. *Kultura duchowa w języku i literaturze*, *Święci i świętość w języku, literaturze i kulturze*, a także wydarzeń z cyklu *Człowiek – Sztuka – Edukacja*. Jego aktywność organizacyjna ma charakter ciągły i obejmuje zarówno inicjowanie wydarzeń, jak i współpracę z innymi ośrodkami naukowymi.

Habilitant jest członkiem Komisji Etyki Komunikacji Polskiej Akademii Umiejętności (pełni funkcję zastępcy przewodniczącego), a także członkiem Zespołu Etyki Słowa przy Radzie Języka Polskiego PAN. Działalność ponadto w Zespole Doradczym Ministra Edukacji i Nauki ds. programu „*Doskonała Nauka*”, co wskazuje na jego zaangażowanie w prace o charakterze eksperckim i ewaluacyjnym.

Wymienione funkcje i aktywności potwierdzają, że dr Żurawlew uczestniczy w życiu instytucjonalnym nauki w sposób odpowiedzialny i systematyczny. Jego działalność organizacyjna, choć nie ma charakteru kierowniczego w sensie administracyjnym, ma znaczenie dla rozwoju współpracy międzyuczelnianej i promowania badań w zakresie przekładoznawstwa i etyki komunikacji.

III.3. Działalność popularyzująca naukę i współpraca ze środowiskiem

Dr Żurawlew aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz popularyzacji nauki oraz w przedsięwzięciach o charakterze społecznym i edukacyjnym. W ramach programów upowszechniających naukę współpracował z instytucjami kultury i edukacji, angażując się w wydarzenia popularyzujące problematykę komunikacji językowej, przekładu i literatury. Wygłosił liczne wykłady popularyzatorskie.

Z przekazanych materiałów wynika również jego współpraca z otoczeniem naukowym i kulturowym, m.in. z ośrodkami germanistycznymi w Polsce, Niemczech i Austrii. Udział w projektach i konferencjach międzynarodowych przyczynił się do prezentacji wyników badań Habilitanta poza granicami kraju.

Ocena ogólna

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzatorskie dr Tomasza Żurawlewa należy ocenić pozytywnie. Habilitant od lat prowadzi działalność dydaktyczną w sposób systematyczny, z zachowaniem wysokich standardów merytorycznych. Jego praca ze studentami łączy elementy teoretyczne i praktyczne, a dobór tematyki zajęć jest spójny z jego zainteresowaniami naukowymi.

Działalność organizacyjna i ekspercka Habilitanta ma charakter stabilny i świadczy o jego zaangażowaniu w rozwój środowiska naukowego. Udział w pracach gremiów akademickich, komisji etycznych i zespołów doradczych potwierdza uznanie dla jego kompetencji i zaufanie instytucjonalne.

W ocenie recenzentka zakres oraz jakość działalności dydaktycznej i organizacyjnej dr. Tomasza Żurawlewa spełniają wymagania określone w przepisach dotyczących nadania stopnia doktora habilitowanego i stanowią uzupełnienie jego dojrzałego dorobku naukowego.

IV. Wnioski i konkluzja

Przedłożony do oceny dorobek naukowy dr. Tomasza Żurawlewa ma charakter spójny, konsekwentny i świadczy o dojrzałości badawczej Habilitanta. W centrum jego zainteresowań znajduje się problematyka przekładu literackiego, a w szczególności przekładu poetyckiego i jego związków ze stylem, językiem i kulturą. Dorobek ten obejmuje zarówno opracowania teoretyczne, jak i analizy konkretnych tekstów literackich, łącząc perspektywę lingwistyczną, literaturoznawczą i hermeneutyczną.

Monografia habilitacyjna pt. *„Styl poetycki Cypriana Norwida w przekładzie na język niemiecki. Studium teorii i praktyki translacji wiersza”* stanowi samodzielne i oryginalne opracowanie naukowe, wnoszące istotny wkład w rozwój refleksji nad przekładem artystycznym. Autor opracował spójny model analizy przekładu poetyckiego, w którym łączy wnikliwość językoznawczą z interpretacją literacką i refleksją teoretyczną. Praca wyróżnia się dojrzałością metodologiczną, poprawnością warsztatową i logiczną strukturą wyводу.

Pozostały dorobek naukowy Habilitanta, obejmujący artykuły, rozdziały w monografiach i redakcje naukowe, potwierdza jego aktywność badawczą i rozwój kompetencji naukowych. W publikacjach tych widoczna jest spójność tematyczna, rzeczowość i dbałość o rzetelność analityczną. Działalność organizacyjna, ekspercka i dydaktyczna dr. Tomasza Żurawlewa ma charakter systematyczny i dobrze wpisuje się w profil naukowy jego badań.

Całość dorobku Habilitanta świadczy o jego samodzielności badawczej, umiejętności formułowania i rozwiązywania problemów naukowych oraz o zdolności do integrowania różnych perspektyw badawczych. Wypełnia on w pełni ustawowe wymagania dotyczące nadania stopnia doktora habilitowanego określone w art. 219 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Na podstawie analizy monografii habilitacyjnej, oceny pozostałego dorobku naukowego oraz działalności dydaktycznej i organizacyjnej **wnioskuje o nadanie dr. Tomaszowi Żurawlewowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych.**

Beata *Michał*